

25 00 0002

**THE DEVELOPMENT OF A MODEL FOR PROMOTION OF
BREAST SELF- EXAMINATION BEHAVIOR AMONG WOMEN
ATTENDING AT MENOPAUSAL CLINIC, MAKARAK
HOSPITAL, KANCHANABURI PROVINCE**

WANNA CHOKSAMOTHONG
z

With compliments
of

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2002

ISBN 974-04-2215-2

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH
W 249 de
2002
c. 2

4137162 PPH / M : MAJOR : HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL
SCIENCE ; M.Sc. (PUBLIC HEALTH)

KEYWORDS : BREAST SELF-EXAMINATION / BREAST CANCER /
MENOPAUSAL WOMEN / ACTION RESEARCH.

WANNA CHOKSAMOTHONG : THE DEVELOPMENT OF A MODEL FOR
PROMOTION OF BREAST SELF-EXAMINATION BEHAVIOR AMONG WOMEN
ATTENDING AT MENOPAUSAL CLINIC, MAKARAK HOSPITAL,
KANCHANABURI PROVINCE. THESIS ADVISORS: ROONGROTE POOMRIEW,
Ph.D., CHARUVAN HEMATORN, M.P.H., SUREE CHANTHAMOLEE, Dr.P.H.,
PORNSAK AMORNSRI, M.D., FRCS.T. 128 p. ISBN 974-04-2215-2

Breast cancer, the second most common cancer, is a significant non-communicable disease among women, as well as an important cause of death. But the prognosis or survival rate of this disease is quite good if it is detected early and treatment is given at an early stage. Approximately 80 percent of breast cancer can be found by breast self-examination. Therefore, accurate and regular breast self-examination is needed for women. This participatory action research, designed and implemented by the author and related public health personnel, aimed to develop an appropriate model for promotion of breast self-examination among women attending a menopausal clinic, Makarak Hospital, Kanchanaburi Province. The protection motivation theory was applied to organize activities. The research was conducted from February 1 to November 30, 2001, which included 41 women as samples.

Results revealed that after implementing the First Model, the women gained significantly higher mean scores in all dependent variables, except perceived severity of breast cancer. Then, the First Model was developed to be the Second Model by adding advice from a physician and the presentation of pictures showing the severity of the last stage of breast cancer. After implementing the Second Model, it was found that the mean scores of all dependent-variables (perceived severity, perceived vulnerability, self efficacy, response efficacy and practice) were significantly higher than before. The Second Model was considered by the author and related public health personnel as an appropriate model to promote breast self-examination. Thus, those working in menopausal clinics should apply this model to promote breast self-examination.

4137162 PPH / M : สาขาวิชาเอก : สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ ; วท.ม. (สาขารณสุขศาสตร์)

วรรณา โชคสมทอง : การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมตรวจเต้านมด้วยตนเองของสตรีที่มารับบริการในคลินิกวัยทอง โรงพยาบาลมะการักษ์ จังหวัดกาญจนบุรี. (THE DEVELOPMENT OF A MODEL FOR PROMOTION OF BREAST SELF-EXAMINATION BEHAVIOR AMONG WOMEN ATTENDING AT MENOPAUSAL CLINIC, MAKARAK HOSPITAL, KANCHANABURI PROVINCE). คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : รุ่งโรจน์ พุ่มรีว, Ph.D., จารุวรรณ เหมะธร, M.P.H., สุรีย์ จันทร์ โมลิ, ศ.ด., พรศักดิ์ อมรศรี, พ.บ., ว,ว, ศัลยศาสตร์ทั่วไป 128 p. ISBN 974-04-2215-2

มะเร็งเต้านมเป็นปัญหาที่สำคัญสำหรับสตรี พบเป็นอันดับสองรองจากมะเร็งปากมดลูก ซึ่งทำให้เกิดการสูญเสียและเป็นสาเหตุการตายที่สำคัญ แต่เป็นโรคที่สามารถรักษาได้ ถ้าสามารถตรวจพบและให้การรักษาในระยะเริ่มแรก ซึ่งร้อยละ 80 ของมะเร็งเต้านม สามารถพบได้โดยวิธีการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ดังนั้นการตรวจเต้านมด้วยตนเองอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอ จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสตรี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เน้นการมีส่วนร่วมของผู้วิจัยและผู้ปฏิบัติงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมตรวจเต้านมด้วยตนเองของสตรีที่มารับบริการในคลินิกวัยทองของโรงพยาบาลมะการักษ์ จังหวัดกาญจนบุรี โดยการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคเป็นแนวทางประกอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมตรวจเต้านมด้วยตนเองของสตรี เพื่อให้ได้รูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมตรวจเต้านมด้วยตนเองที่เหมาะสมกับสตรีที่มารับบริการในคลินิกวัยทอง ระยะเวลาดำเนินการวิจัยจาก 1 กุมภาพันธ์ ถึง 30 พฤศจิกายน 2544 โดยมีสตรีจำนวน 41 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง

จากการจัดกิจกรรมตามรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นในครั้งที่ 1 ผลปรากฏว่าตัวแปรตามที่มีคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังไม่แตกต่างกัน คือ การรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคมะเร็งเต้านม ส่วนตัวแปรตามอื่น ๆ คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ผู้วิจัยได้ร่วมประชุมกลุ่มกับผู้ปฏิบัติงาน เพื่อวางแผนจัดกิจกรรมเพิ่มเข้าไปในการพัฒนา ครั้งที่ 2 โดยเน้นกิจกรรมที่จะทำให้กลุ่มทดลอง เกิดการรับรู้ความรุนแรงของโรคมะเร็งเต้านมเพิ่มขึ้น และได้จัดกิจกรรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยให้แพทย์มีส่วนร่วมในกิจกรรม และให้ภาพถ่ายผู้ป่วยโรคมะเร็งเต้านมระยะสุดท้าย กิจกรรมอื่น ๆ จัดเหมือนกับรูปแบบที่พัฒนาครั้งที่ 1 ทุกประการ จากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่าตัวแปรตาม ทุกตัวรวมทั้งการรับรู้ความรุนแรงของโรคมะเร็งเต้านมมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยและผู้ปฏิบัติงานจึงได้ใช้รูปแบบที่พัฒนาครั้งที่ 2 เป็นรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรม ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานในคลินิกวัยทอง จึงน่าจะนำไปประยุกต์ใช้ในโอกาสต่อไป